

‘Mijn DDR-achtergrond houdt me niet zo bezig’

Interviewserie ‘De DDR in het leven van een nieuwe generatie’

Achtergrond - 18 september 2014

Christian Schlung (35) is zelfstandig timmerman. Hij groeide op in Vatterode, Thüringen, aan de grens met West-Duitsland. Daar woont hij nog steeds. Drie vragen over zijn wortels in de DDR. “Ik heb veel tijd in Berlijn doorgebracht, ik heb in Senegal gewerkt, maar ik wilde ook steeds weer terug naar huis.”

Waarmee associeer je de DDR?

"Het is een deel van mijn leven. Ik was kind in de DDR. Ik had een beschermde jeugd waar ik mooie herinneringen aan heb. Ik groeide op in een klein dorp op het platteland, met veel dieren. We hadden thuis stieren, varkens en schapen.

Van de Duitse deling was ik mij als kind wel bewust. Ik hoorde de volwassenen erover praten en we leerden erover op school. Ik kende West-Duitsland ook van de televisie. We konden de West-Duitse zenders ARD en ZDF ontvangen als we de antennes een beetje aanpasten en in de goede richting zetten. We zagen ook de West-Duitse reclames. Mijn opa mocht als gepensioneerde af en toe naar West-Duitsland. Toen hij me vroeg wat hij voor me mee kon nemen, zei ik Toffifee. Bij ons had je dat niet, ik had geen idee hoe dat smaakte, maar het zag er op tv zo lekker uit.

Ook als kind heb je wel door dat er iets niet klopt. Wij woonden niet ver van de grens met West-Duitsland. Het gebied daar was verdeeld in zones: hoe dichterbij de grens, hoe strenger de toegangsregels. Als ik was uitgenodigd bij een vriendje dat in een zone woonde die dichterbij West-Duitsland lag, moest ik maanden van tevoren een pas, een *Passierschein*, aanvragen. Dat vind je ook als kind raar.

Ik was 11 jaar toen de Muur viel. De dag zelf kan ik mij eigenlijk niet herinneren. Wel de tijd ervoor en erna. Er gebeurde toen zo veel. Ik weet nog dat mijn ouders voor de Muur was gevallen, deelnamen aan de *Montagsdemonstrationen* (demonstraties waarmee inwoners van de DDR in 1989 protesteerden tegen het DDR-regime - red.). Die waren hier in de buurt niet zo massaal als in de grote steden, maar ze waren er wel. En ik weet nog dat we na de val van de Muur vrienden van mijn opa en oma opzochten in het Westen. Dat was bijzonder,

spannend en avontuurlijk, ik weet nog hoe opgewonden en blij mijn ouders waren en hoe hartelijk we werden ontvangen. En ik herinner mij dat je er allemaal lekkere dingen kon krijgen. Vooral vissticks vond ik heel lekker."

Welke rol speelt de Duitse deling in je leven?

Serie: De DDR in het leven van een nieuwe generatie

Een nieuwe generatie is opgegroeid in het verenigde Duitsland. Toch blijkt dat de DDR nog steeds vaak een rol speelt in het leven van de van oorsprong Oost-Duitsers van deze generatie. Duitslandweb laat hen aan het woord.

"Heb je wel eens gehoord van de *Whiskey-Wodka-Linie*? Daar heb ik mijn bestaan aan te danken. In 1945 zijn er een paar grensaanpassingen geweest tussen Oost- en West-Duitsland. Oost-Duitsland was toen door de Russen bezet, delen van het Westen door de Amerikanen. In de Amerikaanse bezettingszone lag een belangrijke spoorlijn. Een klein gedeelte daarvan liep door de Russische bezettingszone. Om problemen te voorkomen, sloten de Amerikanen en Russen een deal: ze ruilden grondgebied, zodat het gebied met treinverbinding helemaal van de Amerikanen werd (*het Wanfrieder Abkommen, 17 september 1945. De grens werd de Whiskey-Wodka-Linie genoemd, omdat de Russen en de Amerikanen de deal met whiskey en wodka zouden hebben beklonken - red.*).

Door die grensaanpassing woonden de ouders van mijn moeder niet meer in West-Duits, maar in Oost-Duits gebied en werd mijn moeder dus in het Oosten geboren. Anders had ze mijn vader waarschijnlijk nooit leren kennen en was ik er niet geweest.

Verder ben ik natuurlijk blij dat de Muur is gevallen. Er veranderde veel na de *Wende*. Ik heb eindexamen gedaan in West-Duitsland, op een school in Hessen, vlak over de voormalige grens. Dat ik daar heen ging, was trouwens alleen maar omdat die makkelijker te bereiken was dan de school in het Oosten. Ik ben wel in Vatterode blijven wonen, daar woon ik nog steeds. Ik ben nooit echt weggegaan, maar altijd onderweg, zo zou je het kunnen samenvatten. Ik heb veel tijd in Berlijn doorgebracht, ik heb in Senegal gewerkt, maar ik wilde ook steeds weer terug naar huis."

Word je wel eens met je DDR-achtergrond geconfronteerd en hoe is dat?

"Via de media word je altijd wel weer herinnerd aan de DDR. Dat kan interessant zijn, als er nieuwe inzichten zijn. Maar persoonlijk houdt de DDR-achtergrond mij niet echt bezig.

Geconfronteerd met mijn DDR-achtergrond word ik eigenlijk niet. Ik zag tijdens het afgelopen WK voetbal nog wel ergens een DDR-vlag trouwens, de Duitse vlaggen zullen wel uitverkocht zijn geweest.

De DDR was een deel van de geschiedenis en daar zat ik middenin. Net als iedereen heb ik natuurlijk herinneringen aan vroeger. Maar dat staat los van de Oost-West-geschiedenis, dat zijn gewoon herinneringen aan een mooie kindertijd, aan de schuur en de zandhopen op het erf van mijn grootouders bijvoorbeeld, de speelplaatsen van mijn jeugd.”

Katja Geelhoed is historicus en freelance-journalist. Ze schrijft voor Duitslandweb regelmatig over Berlijn en Duitse cultuur.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2843/mijn-ddr-achtergrond-houdt-me-niet-zo-bezig>